

OPINIA DYDAKTYCZNA

Tytuł : „ W świecie plastyki. Program nauczania plastyki w gimnazjum.”

Autor : Ewa Brol

Przeznaczenie programu nauczania : gimnazjum

Opiniowany program „*W świecie plastyki. Program nauczania plastyki w gimnazjum*” został przygotowany w oparciu o obowiązującą „Podstawę programową...” dla III etapu kształcenia (w zakresie nauczania plastyki).

Przewodnią a zarazem nowatorską ideą programu jest maksymalne wykorzystanie różnorodnych ćwiczeń i form pracy, oraz to, że uczeń jest główną postacią procesu nauczania. Podstawową rolą nauczyciela jest dobór treści, metod i technik nauczania uwzględniających zarówno możliwości rozwoju, potrzeby i zainteresowania ucznia.

Cele ogólne doprecyzowano przez szczegółowe cele kształcenia i wychowania i są wyrazem dążeń do integralnego ujmowania zadań kształcących i wychowawczych. Zostały ukierunkowane na kształtowanie kreatywnych postaw i asertywnych zachowań, związanych z wykształceniem umiejętności plastycznych. Są spójne z celami zawartymi w „ Podstawie programowej...”. Takie podejście do celów kształcenia pozwoli na określenia warunków właściwej realizacji zadań dydaktycznych

wychowawczych, oraz na wykształcenie u uczniów niezbędnych umiejętności i realizację założonych osiągnięć.

Omawiany program został przygotowany w taki sposób, aby nauczyciel na jego podstawie, w zależności od siatki godzin obowiązującej w szkole, poziomu klasy, oraz wynikającego z doświadczenia pedagogicznego sposobu pracy, mógł przystosować treści w nim zawarte, do potrzeb i możliwości uczniów. To autorskie podejście ułatwi nauczycielom zainteresowanie uczniów przedmiotem i pozwoli przekazać im odpowiednią wiedzę oraz rozwinąć ich zdolności.

Pracując z opiniowanym opracowaniem nauczyciele będą pobudzać uczniów do pełnienia różnych ról, inspirować ich do prezentowania wyników własnych doświadczeń jak również pomagać w rozwoju artystycznym uczniom uzdolnionym. Wspierana także będzie samodzielność uczniów, poprzez trenowanie podstawowych umiejętności, natomiast aktywne uczestnictwo w lekcjach i położenie nacisku na wychowanie będzie sprzyjało wszechstronnemu rozwojowi psychicznemu i stabilizacji różnorodnych emocji, charakterystycznych dla tego okresu rozwojowego.

Po uwzględnieniu uwag opiniującego omawiany program, autorka uzupełniła opracowanie o realizację ścieżek edukacyjnych, jak też o osiągnięcia ucznia. Sposób ich realizacji został omówiony szczegółowo i przedstawiony w połączeniu z materiałem programowym.

Integracja ta przejawia się we wspólnych celach edukacyjnych i może dokonywać się zarówno w treściach i tematyce nauczania, jak i w zakresie metod, technik i form pracy oraz sposobie oceniania osiągnięć uczniów. Powinno to ułatwić uczniom zastosowanie poznanej wiedzy w praktyce oraz nabycie podstawowych umiejętności nieodzownych do pełnego i harmonijnego rozwoju psychicznego, intelektualnego, społecznego, estetycznego, moralnego i duchowego.

Przedstawione treści nauczania, skupione wokół 6 bloków tematycznych, stanowią rozwinięcie zagadnień z „Podstawy programowej...”. Ich dobór, zakres i poziom są powiązane z celami kształcenia i wychowania, osiągnięciami ucznia, czy też z prawidłowym przebiegiem procesu poznawczego dostosowanym do możliwości ucznia.

Konstrukcja ta pozwoli na logiczne i całościowe grupowanie tematów w niezbyt obszerne bloki, co jest istotne w wymiarze dydaktycznym. Takie uporządkowanie materiału nauczania pozwoli nauczycielowi na dokładniejsze wyjaśnienie przekazywanych uczniom wiadomości. Ekspozowane jest również stosowanie zasady wiązania teorii z praktyką oraz zasady indywidualizacji.

Dzięki takiemu podejściu jest możliwość realizacji omawianego Programu w praktyce szkolnej, a przykładowy rozkład materiału może jeszcze w większym stopniu pomóc nauczycielom w pracy z opiniowanym materiałem.

W procedurach osiągania celów edukacyjnych podkreślono, iż metody, które nauczyciel zastosuje na lekcji, mają ogromne znaczenie, ponieważ właśnie od sposobu przekazania wiedzy, czy też określenia problemu plastycznego zależy zaangażowanie ucznia i efektywność jego pracy. Rolą nauczyciela powinna być organizacja procesu dydaktycznego, który zapewni zdobycie uczniowi podstawowej i niezbędnej wiedzy, na bazie której nastąpi rozwinięcie umiejętności przedmiotowych i ponadprzedmiotowych opisanych przez Podstawę programową.

Zaproponowane techniki i metody są aktywizujące i pozwolą nauczycielowi nawiązać lepszy kontakt z uczniami oraz rozbudzić w nich zainteresowanie tematem. Pozwolą także, aby edukacja plastyczna na tym etapie kształcenia, oprócz dostarczania wiedzy i kształtowania umiejętności – rozwijała kreatywność dziecka, umożliwiała ekspresję jego wrażliwości, dawała radość tworzenia, jak również wyzwalała stosunek emocjonalny

nauczyciela do uczniów. Pozwolą także zmotywować uczniów do twórczych poszukiwań, ułatwią mu zrozumienie specyfiki tworzenia dzieł sztuki dawniej i dziś.

W osiągnięciach uczniów uwzględniono wiadomości jakie uczeń powinien posiadać, umiejętności, którymi powinien się wykazać i postawy, które winien prezentować. Ustalone wymagania pozwolą nauczycielowi na ukierunkowanie organizowanego przez niego procesu edukacji plastycznej, na rozwój osobowy uczniów i ułatwią mu śledzenie, poprzez obserwację zmian, jakie zachodzą w zachowaniu uczniów, w które obfituje każdy proces uczenia się.

Planując ocenianie osiągnięć uczniów, uwzględniono zarówno klasyfikującą jak i diagnostyczną funkcję oceny szkolnej. Ewaluację osiągnięć uczniów – sprawdzanie i ocenianie – potraktowano jako nieodłączny składnik procesu dydaktycznego, spełniający rolę motywacyjną i dający informację zwrotną o jakości zaprojektowanego procesu kształcenia.

Zaproponowane kryteria na poszczególne oceny, oraz metody oceny zapewnią wielostronność i obiektywność ewaluacji, oraz przyczynią się do uniknięcia pierwiastka subiektywnego w ocenianiu osiągnięć uczniów. Zwrócenie uwagi w trakcie oceniania na aktywność uczniów, docenienie ich aktywności oraz stosowanie indywidualizacji wymagań pozwoli na zwiększenie autonomii ucznia, który czując spoczywającą na nim większą odpowiedzialność jest lepiej motywowany do pracy.

Należy jednak podkreślić, iż przedstawione propozycje oceny osiągnięć ucznia, oraz wymagania na poszczególne oceny są jedynie propozycją, która posłuży nauczycielom jako punkt odniesienia do ich własnego przedmiotowego systemu oceniania, uwzględniającego specyfikę szkoły, zainteresowania i możliwości uczniów oraz nauczycieli.

Jeszcze raz pragnę podkreślić, iż opiniowany program cechuje dbałość o sukces edukacyjny ucznia, spełnia warunki stawiane alternatywnym programom nauczania i może stanowić zarówno podstawę rozkładu materiału, jak i być punktem wyjścia do organizacji kontroli i oceny osiągnięć uczniów. Zawiera pełen zakres celów i treści nauczania zawartych w Podstawie programowej. Nie narusza Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Konwencji o prawach dziecka oraz przestrzegania równego statusu dziewcząt i chłopców, kobiet i mężczyzn i jest spójny z celami i zadaniami wychowawczymi szkoły.

Wnioskuje o dopuszczenie przez MEN niniejszego programu do użytku szkolnego jako programu nauczania plastyki w gimnazjum .

Rzecznawca MEN

mgr Marek Sadowski

